

REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL

FENT CARRENYI

MARIA DE LA SALUT

ASSOCIACIÓ PREMSA FORANA
DE MALLORCA

PREMSA
FORANA

Número

MARÇ

Any 1993

RUA ESCOLAR, DIJOUS LLARDER

Sumari

Editorial i sumari	2
V Concurs Exposició de fotografia "Fent Carrerany	3
Compartir	3
A manera de desagravi	4
En Josep Maria Llompart	
Qui???	5
Història del cinema (I)	6
Sa Xerradeta amb en	
Damià Quetglas	8
Xè aniversari de l'Estatut d'Autonomia	11
Bullit de Notícies	12
Demografia. Telèfons	14
El temps. Temps passat	15
Poemes i Gloses: Beatus Ille	16
S'el que crec i d'el que reneç	17
A la cap de llista i portaveu del partit popular de Maria	18
Independents de Maria	19
Premis Sa Nostra	20
Guillem Mascaró Martí	20
Carrerany Esportiu	21
Rua Escolar, Dijous	
Llarder	24

Fotografies:
 Magí Ferriol Bauzà
 Onofre Sureda Ribas
 Arxiu Personal Damia Quetglas
 Club d'Escacs
 Ultima Hora

EDITORIAL

Vint de febrer i dissabte. La tercera edat ballaruga pels carrers de Maria. D'aquí i d'allà surten de l'enfonyall, deixen la foganya calenta per una altra calor més forta, més emocional, la humana, la de l'amistat, la de l'amor. Es que el conuiu, el compartir, l'estimar, són casi necessitats vitals per caminar, per poder somniar i brodar amb il·lusió l'horitzó dels pensaments.

Com l'innocència de nins i nines de primera comunió, com fadrins i fadrinetes que senten les cossigolles de la primera amorosia, com nuvis que s'ho prometen tot sense reserves, com unes grans noces d'argent o d'or, sense pensar si una és fadrina, l'altre viudo, altra casada; tots, banyats per les llàgrimes dels sentiments, com una sola família, sense tu, jo o l'altre, celebraren el sisè aniversari de la fundació de la Tercera Edat.

Seria una finura si aquesta unió hi fos tot l'any o la major part de l'any. Seria molt interessant que hi hagués pocs "polítiquesos", poques ganes de comandar i moltes de servir. Diuen que els de la tercera edat són els patriarques o els pares del poble. Han de saber que els fills d'aquest poble esperen un bon exemple dels seus pares. No ens desanimeu, no ens escandalitzeu, no ens amargueu. Deixau-nos un camí empedrat de noblesa, de llibertat, d'honradesa, de germanor.

I parlant de camins, ja es veuen alguns carrers asfaltats de nou. Diuen que aquest any ja tendrem l'aigua neta, però que la bruta, serà més difícil. Costa llevar la brutor, sobretot si és seca, aferrada i vella.

EQUIP DE REDACCIÓ:

Magí Ferriol Bauzà
 Pere Fons Pascual
 Joan Gelabert Mas
 Margalida Mas Vicens
 Miquel Morey Mas
 Onofre Sureda Ribas

HAN PARTICIPAT EN AQUEST NÚMERO:

Pere Crespí Salom, Enric Pozo Mas, Club Ciclista de Maria de la Salut, Miquel Oliver Roig, Jaume Santandreu Sureda, Pere Riera Estelrich, Independents de Maria.

EDITA: Associació Cultural FENT CARRERANY,
 Sant Miquel, 11 07519 Maria de la Salut

IMPRIMEIX: Apostol y Civilizador.
 Petra.

Nº DEPÓSIT LEGAL: PM-457/1986

La redacció de Fent Carrerany
 no es fa responsable de les
 opinions dels qui hi escriuen

V CONCURS EXPOSICIÓ DE FOTOGRAFIA "FENT CARRERANY"

Del 3 al 18 d'abril se celebrarà el 5è Concurs-Exposició de Fotografia que organitza la nostra Associació. En aquesta edició, com a l'anterior en comptarà amb el patrocini del Consell Insular de Mallorca a través de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport que presideix Pilar Ferrer. Sense cap dubte, la Conselleria s'ha fet càrrec de la gran importància que any darrera any ha agafat aquesta activitat i després de comprovar l'any passat la pròpia consellera l'èxit de participació i organització, han decidit donar-li suport una vegada més.

En aquesta edició, s'han canviat les dates de la inauguració ja que la coincidència amb les festes de Pasqua en els anys anteriors era una mica problemàtica i dificultava l'assistència a la inauguració de participants i membres del jurat.

El lloc on estaran exposades les fotografies seran les dependències de la Casa de la Vila i esperam que la participació sigui com en anys passats.

Cada participant podrà presentar un màxim de tres obres a cada apartat del certamen, excepte al premi "Mestre Pere des Re-

trats", que es concedirà d'entre totes les fotografies presentades a aquella que el jurat consideri que reflecteixi millor la vida de les persones i del poble de Maria.

Com a l'edició passada, l'apartat de premis són: color, blanc i negre, local i juvenil per als nascuts a partir de l'any 1975 i la participació està oberta a tothom, inclús hem enviat les bases a les illes germanes. La convocatòria de l'any passat va sortir publicada a una revista especialitzada que es publica a tot l'estat.

Pel que fa al premis són el mateixos que en l'edició anterior, la dotació és una de les més grosses de Mallorca i les obres es poden lliurar als següents llocs: a l'adreça de la Associació Cultural "FENT CARRERANY", a l'Ajuntament de Maria, a Rudi's Fotografia al carrer Blanquerna de Ciutat, Foto-Estudi Gamundi de Muro i Imatges de Manacor. El termini finalitza el dia 27 de Març i el mateix dia de la inauguració, el dia 3 d'abril a les 20'30 hores, es lliuraran els premis.

Jaume Mestre.

COMPARTIR

Més de tres milions d'inscrits al llibre de l'atur. El ministre Sol-chaga té pena per aquest desastre i ho confessa des de Brussel·les. Les comissions Obreres asseguren que lo pitjor encara no ha arribat. L'U.G.T declara que això és un desastre nacional. Diuen pel carrer que la destrucció de llocs de treball fixos és la causa principal de tant d'atur. Ara només falta el comiat llure i quedaran aturats la majoria d'obers.

Els empresaris, senyors de les fàbriques, dels hotels i del poder, viuran de les grasses acumulades, mentre el poble senzill i confiat farà olla comú de viandes, idees, il·lusions, lluites i misèria. Els treballadors del govern, per allò de que també xupen del pot, seguiran menjant les miquetes de la taula dels grossos. I curiosament, segons l'etern cercle viciós, la taula dels grossos és servida per les gotes de suor dels sufrits contribuents i, en darrer terme, pels incansables treballadors del camp. Maastricht s'allunya. La corrupció és massa

grossa. Som coa d'un peix molt ambiciós. Sobren corbates i maletins i falten granotes, honradesa i calls.

A les Balears, cada dia, hi ha de dos a quatre peticions de regulació d'ocupació. Tot, per destruir llocs de treball. Com diu l'articulista Planas Sanmartí: "un disgust cada dia".

Tal vegada, per fer-nos oblidar el que passa, ens tenen entretinguts, embadalits i enganyats amb els concursos de la tele, com "a jugar...", etc., on es veu la boca oberta de la bèstia capitalista que escup paquets de duros com a golosies verinoses. I mentre el pobre vulgui ésser ric, el ric mantindrà l'esperança de ser-ho més.

Davant aquesta situació, el profeta Joan Baptista diria: "el que tengui un lloc de treball que el compertesqui amb el que no en té i el que tengui una empresa, càrrec públic o polític que només cobri un jornal just.

Pere Fons.

A MANERA DE DESAGRAVI

Un matí d'un diumenge del mes de Febrer. El repàs a la premsa diària no és tan ràpid com els altres dies. Hi ha temps per estendre's en llegir entrevistes. En la revista "Brisas", suplement que reb per a completar la Gran Enciclopèdia de Mallorca, hi ha una cara que me sona. I també el nom. Bartomeu Bennassar, però em sona més The Bennys, el pallaso Benini, El Circ Màgic.

Mentre vaig llegint els grans trets de la seva vida, em vénen a la memòria les imatges d'una lona de circ alçada a un costat de la Plaça del Mercat i dels cartells anunciant l'actuació. És clar que era una ocasió extraordinària per als al.lots de Maria de divertir-se amb ells. Ma filla i jo, ho he de reconèixer, ho passàrem d'allò més bé amb aquell modest, modestíssim, circ. Perquè no sempre podem gaudir de l'espectacle, el més gran del món, (un món que quasi cap dins la carpa), amb llums, lleons, elefants, equilibristes, pallasos, ballarines ... que porten els grans circs. No hagués cabut damunt la plaça. Tampoc haguessin triat Maria, per a muntar-lo. Però el Circ Màgic, en petit, duia de tot. L'alegria i les rialles nostres, les mateixes que si del gran circ es tractés.

Però, ah! Millor si no hagués acabat la lectura. A la pregunta sobre com respon el públic mallorquí, contesta Bennini literalment:

"- Respon de f o r m a extraordinària. Sols a Maria de la Salut em convidaren a no tomar.

- I això? (L'entrevistador és en Llorenç Capellà)

- D'una pedrada me foradaren la lona. Me'n vaig anar. No vaig esperar a que la segona em pegàs al front..."

Això em feu mal. No que sortís publicat, sinó que passàs. (No som dels qui pensen que les coses tapades estan millor). Aquests fets s'han de conèixer per a què no es repeteixin. Encara que això dóna la imatge d'un poble desagraït i com citàvem en l'editorial del mes passat, "d'un poble sense llei, ordre ni concert".

Ara bé i per citar un poeta, amb el qual n'estic ben d'acord, diu Guillem Viladot en la revista Serra d'Or, que he estat llegint aquests darrers dies: "La vida és un sistema de contraris, i el que interessa és establir un equilibri i sobreviure-hi". La frase és prou clara. No necessita més explicacions.

Voldria que el meu escrit arribàs a Bartomeu Bennassar, el pallaso Benini. Me'n fot si ho llegeix l'autor de la covard pedrada. Demuestra que no té sensibilitat de cap casta. El rebuig cap als artistes no fou de tot un poble, el meu poble. Es com tots. Uns fan i uns altres desfan. Uns estimen; altres odien. Uns estan orgullosos; altres tenen enveja. Molts vos estimàrem i desitjam que tomeu.

Vagi aquest escrit com a desagravi. Maria i jo vos demanam perdó.

Magí Ferriol.

En Josep Maria Llompart. Qui???

Èrem a finals del mes de gener, un matí fred. Com de costum vaig connectar la ràdio abans de preparar un berenaret, per agafar forces per aguantar la rutinària jornada laboral, i dins el caramull de notícies matineres, que si augmenta l'atur, les polèmiques declaracions del ministre de torn (pot ésser perfectament En Corcuera, que ja ens hi té acostumat), cròniques d'un famós assassinat (no en donaré més dades), les expectatives del PIB per a aquest any que just comença, la situació del dia a les Repúbliques Bàltiques i moltes més coses que solen ésser sovint als noticiaris matinals, enmig de tota aquesta informació, el locutor, En Josep Cuní, (ara ja sabeu quina emissora estava escoltant) comunica que acaba de rebre una notícia en aquell precís instant, En Josep Maria Llompart ha mort fa poc més d'una hora a Son Dureta, ho vaig sentir perfectament, però no vaig reaccionar al principi.

Vaig seguir enllestint els meus preparatius per

anar a complir amb les obligacions laborals, i el meu cap pensava amb en Josep Mª Llompart, vaig agafar un llibre seu i vaig rellegir un poema abans de sortir de casa, algú en diria un petit homenatge personal, jo no dic res d'això, em va venir de gust, i prou. Bé, no faré cap reflexió damunt l'obra ni la persona d'en Llompart, que aquest no és el motiu d'aquest escrit, ni som la persona més adequada.

Arrib a la feina, i em decidesc a adreçar les meves primeres paraules del dia, després de saludar algunes companyes i companys, que feien la tertúlia matinerà abans de començar la feina, el tema era d'un succés a un poble del País Valencià que havia trasbalsat la serenitat de tothom, jo em vaig decidir a intervenir i comunicar la "meva" notícia, per si algú no ho havia sentit, i després de fer la pregunta, sabeu qui s'ha mort? i que tots mirassin amb cara d'estrany i de curiositat, vaig amollar: En Josep Maria Llompart. Qui???, va ésser la exclamació popular. El poeta, vaig afegir, i vaig aclarir pocs dubtes amb aquesta explicació. Una de les companyes va afegir ¡ah, un poeta! i continuaren amb el seu tema, molt més morbós almanco.

Em vaig sentir com a trasbalsat, enmig d'aquesta gent "normal" que compleix els cànons que marca la societat, amb una feina i un sou, ben pentinats i roba de marca, que no fan vagues per no perdre uns drets, que creuen encara que la poesia no és de gent normal, (i com deia En Celaya, "la poesia es una arma cargada de futuro"), i de seguida, dins aquestes meditacions de bon matí (que no és la millor hora) em va venir al cap una cançó d'En Paco Ibañez: "ya no hay locos, ya no hay locos, ya no hay locos amigos, ya no hay locos. Todo el mundo está cuerdo, terrible, horriblemente cuerdo, ya no hay locos..." i vaig pensar que si jo no cabia a la gran majoria, n'estava ben content, i que preferia continuar dins una immensa minoria de folls i seguir amb les nostres follies. Per sort, per a tots, aquesta minoria de cada dia creix, gràcies a gent com En Josep Maria Llompart, i és per això i moltes més coses que per tot arreu veiem cartells que posen "GRACIES LLOMPART".

"UN HOME QUE HA FET PAÍS
GRÀCIES, LLOMPART.

Des del dia 13 de gener d'aquest any s'està realitzant una activitat sobre la història del cinema, organitzada per la Caixa de les Balears "Sa Nostra" i la projecció de les diferents pel·lícules té lloc al Centre de Cultura "SA NOSTRA" al C/ Concepció, 12 de Palma o també al Centre Els Cavallets a la Plaça Major, 15 de Sa Pobla. Totes les projeccions es passen a les 20 hores (els dimecres). Són gratuïtes i si s'ha fet la inscripció adient es pot aconseguir el material complementari basat amb la descripció de les diferents pel·lícules així com el nom del director, la data, la durada i un petit comentari sobre els diferents arguments.

PROJECCIONS PREVISTES PEL MES DE MARÇ

CURS DE CHARLEY CHASE, 1923-1926 (dia 3 de Març)

Charley Chase (1893-1940) treballà amb Mack Sennett a partir de 1914. Durant aquest any participa en algunes pel·lícules de Chaplin, Arbuckle i Mae Busch i més endavant es converteix en director. El 1921 s'incorporà a l'estudi de Hal Roach i a partir de 1924 es dedica únicament a la interpretació a les ordres de Leo McCarey amb qui trobà el director ideal per a les seves comèdies de situacions. Junts demostraren l'ingeni creatiu d'aquest tàndem estrella-director. El seu posat elegant tenia molt poc a veure amb les habituals caracteritzacions dels còmics de l'època. El personatge de Chase era el del jove plantós i intel·ligent però ingenu, que sense proposar-s'ho es veia embolicat en situacions estrafolàries.

HISTÒRIA DEL CINEMA (I)

Post no bills (El campió de l'anunci), 1923, 12'
His wooden weeding (Les noces de fusta), 1925, 24'
Long fliv the King (De la presó al tron), 1926, 27'
Crazy like a fox (Boig com una guineu), 1926, 25'

16 mm/MRA/BN /18 f/s / 90'

DER GOLEM WIE IN DIE WELT KAM
(El Golem). Paul Wegener, 1920

(dia 10 de març)

Com a moviment de les arts plàstiques, de la literatura, del teatre i del cinema l'expressionisme es desenvolupa a Alemanya entre el 1903 i 1933. L'objectiu essencial era la representació externa del món interior de l'home. Va ser amb el moviment expressionista que el cinema alemany aconseguí el seu reconeixement.

Encara que es troben elements expressionistes en pel·lícules anteriors, es considera que l'expressionisme cinematogràfic comença el 1919 amb El gabinet del Dr. Caligari.

Director: PAUL WEGENER

Decoració : HANS PÖLZIG

Fotografia : KARL FREUND

Repartiment: PAUL WEGENER, LYDA SALMONOVA

16 mm / S.E.(mag) / B/N / 18 f/s / 86'

Argument : Es tracta d'una variació sobre el mite de Frankenstein. A partir de l'antiga llegenda jueva txeca sobre l'home de fang, el rabí i tota la comunitat jueva. Serà una nina rossa, de raça ària qui finalment aconseguirà vèncer el Golem.

DER LETZTE MANN

(El darrer home). F.W. Murnau, 1924 (dia 17)

Friedrich Wilhelm Murnau (1888-1931) treballà com a actor teatral. Després de la I Guerra Mundial va entrar en el món del cinema en el moment de plenitud de l'expressionisme rodant algunes de les pel·lícules més significatives d'aquest període. L'èxit que va tenir el darrer home a EEUU despertà la curiositat de Hollywood cap a aquest director alemany. Després de rodar Tartuf (1925) i Faust (1926) es traslladà definitivament a Califòrnia. La seva mort prematura va interrompre una carrera brillant.

Director : FRIEDRICH WILHELM MURNAU

Repertiment : EMIL JANNINGS
EMILIE KURZ

16 mm. / S.(sense rètols) / B/N / 18 f/s / 73'

Argument :

És la història d'un porter d'hotel, esplèndidament uniformat, que baixa de categoria i es veu obligat a convertir-se en l'encarregat dels serveis.

METRÒPOLIS. F.Lang, 1926 (dia 24)

Director : FRITZ LANG

Productor: ERICH POMMER

Guió : FRITZ LANG i THEA VON HARBOU
Repertiment : ALFRED ABEL, GUSTAV FRÖHLICH, BRIGITTE HELM, RUDOLF KLEIN-ROGGE, FRITZ RASP, THEODOR LOOS, ERWIN BISWANGER, HEINRICH GEORGE, OLAF STORM i HANNS LEO REICH.

Argument :

Metròpolis és una immensa ciutat del segle XXI on tots els treballs són realitzats per màquines enormes, manejades per un exèrcit de treballadors esclaus. Viuen a barris subterranis mentre

la classe minoritària dominant viu a la superfície, als jardins eterns. Un dia, Freder, el fill del propietari de la ciutat s'enamora d'una bella treballadora, Maria, i la persegueix descobrint, d'aquesta manera, la pobresa i els sofriments del món subterrani de Metròpolis. El pare de Freder ordena construir un robot que s'assembla a Maria per evitar les revoltes dels treballadors ja que aquesta tenia un fort poder de convicció. Mentrestant la tensa situació creada entre l'androide Maria, el científic i el propietari de la ciutat, provoca grans desastres materials. Freder i l'autèntica Maria aconseguixen escapar i quan es donen la mà davant la Catedral, Capital i Treball queden units per la força de l'amor.

HUNCHBACK OF NOTRE-DAME

(El geperut de Notre-Dame).

W.Worsley, 1923. (dia 31).

Director : WALLACE WORSLEY

Repertiment: LON CHANEY, PATSY RUTH MILLER, ERNEST TORRENCE

16 mm. / S.R.A. / B/N / 18 f/s / 120'

És la millor versió muda de la famosa novel·la de Victor Hugo sobre l'amor del geperut de la catedral per la sofrida gitana. En aquesta versió destaquen els efectius decorats, el moviment de masses i, sobretot, la increïble caracterització i sensible interpretació de l'home de les mil cares : Lon Chaney.

En el paper de Quasimodo, es va convertir en model de tots els personatges deformes i desgraciats, cercant amor i comprensió sota una forma humana grotesca i monstruosa.

Pere Cresol Salom

SA XERRADETA AMB...

EN DAMIA QUETGLAS BERGAS

En Damia, el fill petit d'una bona llocada, periodista, llicenciat en Ciències de la Informació. És l'actual coordinador de l'Edició Comarcal d'Inca del Diari de Mallorca.

Damia, anirem al gra. No trobam oportunitat de parlar-nos amb la teva infantesa. Això ho farem a l'hora de la jubilació, quan tinguem més temps, o per les noces d'or, que celebraràs amb l'hermosa i molt estimada Magdalena Torelló Mas. Ara ens centrarem en la vida activa, les teves idees, la feina, la teva il·lusió, al ben meregut premi de periodisme "Ciutat de Palma".

- Així mateix ens agradaria saber com i quan et va venir la vena periodística.

* Aleshores tenia uns 16 anys i fou de rebot. En Bartomeu de Deusolà era el corresponent del poble i se'n hagué d'anar i me va demanar si m'en volia fer càrrec i així vaig començar. La vena me va venir amb la feina. Preferia la literatura. M'agradava més la ficció que la realitat.

- És clar que això suposa uns estudis i tu els tens, però, per allò de que un aprèn a caminar, caminant, ¿quan creus que un periodista és realment periodista?

* La imatge que normalment tenim d'un periodista és que es amasca, un talla nassos, un intrús. Generalement li fan fer de tot: jutge, policia, etc. Però un periodista és pura i exclusivament un treballador, la feina del qual consisteix en obtenir informació d'una font, tractar-la perquè sigui entenedora per un major nombre de persones possible i transmetre-la a través d'un mitjà oportú; des d'una crida de poble fins al més sofisticat dels sistemes informàtics. Ademés hauria d'esser assequible a la resposta que crea dins la gent, a les necessitats informatives.

- L'astúcia, hi té un paper a jugar dins el periodisme?

* Més que astúcia el periodista ha de ser sensible a l'entorn o allà on ha de fer feina i viure.

- Segur que els periodistes quan parlaus o escriviu, sabeu molt més del que deis, ¿Quin és el límit o la llei que regula el que podeu o no podeu dir?

* En teoria hi ha llibertat d'expressió. El que realment hi ha és llibertat d'empreses. En Cela diu: "La llibertat no es més que una puta en mans d'es doblers"

- Diuen que hi ha periodistes de despatx i de carrer, ¿de quins et consideres?

* He fet ses dues feines. És divisió de castisme professional. Em trob bé als dos illocs. A vegades has tingut o trobat una informació de carrer força interessant i llavors et trobes en dificultats per publicar-la. T'aturen, no ho pots publicar, fas feina per una empresa. Les grans empreses no manegen tot. T'engoleixen.

- Sabem que has treballat per diversos diaris, revistes, etc. Per la televisió espanyola, en la publicació dels fascicles "Memòria civil",...

* Quan tenia 18 anys vaig escriure durant deu anys una crònica setmanal a Balears. També escrivia la d'esports. He col·laborat al Mallorca Socialista. Des del 79 al 83 vaig fer pràctiques a Última Hora. He col·laborat a la revista El Temps; a la revista 16; a Garbo; a 10 Minutos, on vaig publicar una entrevista a Na Maria Antònia Munar. He col·laborat dos anys amb la revista "Pòrtula", on guanyàrem dos premis de la part forana. Diàriament he fet feina, des de fa cinc anys, a Diario de Mallorca, Última hora i Balears.

- Sabem, i tothom sap, perquè s'ha publicat als diaris, que has estat premiat amb el "Ciutat de Palma" de Periodisme, ¿què ha suposat per tu, dins la teva vida personal i periodística?

* No vaig presentar absolutament res. Un membre del jurat, endemés dels que s'hi havien presentat, va proposar el nom de tres persones

---

El periodista ha de ser sensible a l'entorn

que, per la seva tasca, considerava que mereixien un reconeixement. Els criteris per merèixer els premis foren els següents: capacitat d'organització, dedicació als temes de part forana i promoció continuada de la llengua catalana, tant en els articles d'un mateix com per facilitar que altre gent també escrigui en català. Al final hi hagué un empatament. La balança tombà per un que hi fa feina cada dia.

Personalment és una satisfacció per haver agafat aquest camí. El compromís personal que tenia per Maria, em va fer més compromís pel poble. Els pobles són els que produeixen la notícia. M'agradava fer "La veu dels pobles" amb En Toni Serra. He intentat que s'evitàs el problema de la llengua, que hi pugui entrar el català de qualque manera. Juntament amb En Jordi Bayona posàrem en marxa el de les edicions. Ideàrem sistemes de fer informació, treure informació des dels pobles. Posàrem la secció d'en Mir i Mir, que ara casi tothom en té.

Ara que et tenim entre nosaltres, cosa no massa bona d'aconseguir, et faríem unes preguntes d'actualitat política i social.

- Què ens dius d'Espanya i el tractat de Maastricht?

* Es un Judes, dit en glosa evangèlica. Està bé, però es ven per trenta monedes. Es una gran idea, però s'ha de fer d'una altra manera. Hi ha que partir d'unes altres bases, coneixent tota la Història que ja ha tingut Europa. La guerra de Iugoslàvia és la mort de la Comunitat Europea.

- Com et sembla el 20% d'aturats?

* De la població activa. Llavors hi ha la gent que no està capacitada per fer feina, com

La guerra de Iugoslàvia és la mort de la Comunitat

són els nins, estudiants, majors, etc. Es molt més d'un 20%. Churchill, estadista anglès, deia: "Jo només me fix de les estadístiques que en comand jo". De les estadístiques, deia: "són com els biquinis que mostren moltes coses, però amaguen el més interessant". Les xifres es poden interpretar de moltes maneres. El fenomen real és que de cada vegada es concentra més la riquesa en mans de pocs i el que es reparteix no és més que misèria. En l'aspecte humà de l'economia hi ha les diferències extraordinàries entre el primer i tercer món.

- Donada la situació corrupta de la nació espanyola, creus que és possible aixecar-nos, si és que ens hem d'aixecar.

* La política és la guerra en brut i la corrupció n'es inherent. Com diu En Jaume Santandreu: "hi ha dues drogues: el poder i la sang". Aquestes sí que realment enganxen.

El sistema polític manco corrupte no és el que té moltes lleis, sinó el que en tingues una de bàsica, que donàs el poder a la gent. El poder engata al que el té. Es una droga dura.

- Què et mereix l'estufera nordamericana en quan a voler liderar el món?

* Fa por. El poder concentrat fa vertadera por. Aquesta por s'expressa en les coses de cada dia. Les paraules d'un president s'han d'escriure dins el context, dins una política internacional. Hi ha una estratègia de control per donar el camí a seguir al món. El poder s'infiltra

com l'aigua. La gent se sent insegura perquè no funcionen les coses. Aquest és el liderat que ofereix En Clinton.

Si hi ha cap polític d'aquest temps que hagi aportat res bo, ha estat En Gorbtxov. Ell ens ha destapat el gran secret de l'equilibri mundial: que les dues superpotències, per davant estaven a matar i per darrera s'entenen com a rellotges. Quan es fa públic aquest secret, ses paraules d'en Clinton només es poden entendre com amenaça de concentració de poder, quan el poder s'hauria de descentrar. Cadascú hauria de ser capaç de decidir.

- Les C.C.O.O. diuen que, referent a l'atur i la pobresa, el pitjor encara ha de venir. Què n'opines?

* Tindran els seus motius. Depèn de molts de factors.

Gorbtxov, el millor polític d'aquest temps

A nivell de país, som capaços de vendre el més fonamental a canvi d'uns doblers. Quan no tens terreny per trepitjar, perds la identitat. Ho has perdut tot.

- No em sentiria satisfet si no et fes una pregunta fàcil: ¿Què opines d'aquest aparell mundial nomenat Església Catòlica?

* Es una multinacional com ho pugui esser "Philip Morris", etc. Ens fan creure el que volen. Com "Padrino III" que ven prestigi a canvi de doblers.

- Ara ja, aterrant al nostre poble, Maria de la salut, on has nat, on hi tens la família, la teva preciosa i estimada mare, molts de companys, etc. ¿Què ens dius del teu poble?

* Com a poble, li falta esser poble. No acaba de ser poble. Té poca història i ja ha estat criminal en la guerra civil. Haguéssim pogut fer un bon poble, però li han deixat mala herència: la de la por. Les persones són precioses com ho puguin esser a un altre lloc. Ara està vivint, com a poble, una obertura cap a altres, com la Mancomunitat des Pla, que fa que els problemes i aspiracions es comparteixin.

Tenc els meus dubtes si l'Ajuntament està a l'altura de les necessitats, del que és el poble. Els temps que correm no permeten massa optimismes, però des del canvi polític es respira

---

El secret d'una revista és que ens poguem comunicar

---

millor, més llibertat, menys por.

- Què diries als joves d'avui?

* Que avui anam dins el silenci del renou. Necessitam més comunicació. No s'ha de tenir por a esser lliure.

- Fa més de sis anys que aquest petit òrgan informatiu Fent Carrerany, surt cada més, al carrer, ¿quina opinió et mereix aquesta nostra publicació?

- Si es descarrega del sectarisme, és una meravellosa publicació. Serà difícil perquè ha nascut per fer sectarisme. Jo n'he estat víctima del sectarisme de Fent carrerany.

El secret d'una revista és que ens poguem comunicar. Cada dia estam més incomunicats.

- Per acabar aquesta tan interessant par-

lada amb tu, és una mica obligat demanar-te que donis un consell als teus co-maritandos.

* Més que un consell, seria una convidada a que totes ses coses que facem, les facem com a persones humanes, de Maria i amb vocació universal.

Gràcies, Damià, per haver acceptat parlar amb nosaltres. Hem pogut constatar allò que ja intuïem: En Damià és un home lliure; no fermat a lloc, a res ni a ningú. Es un home de pensament profund i de idees clarificadores. Es un periodista obert a la realitat de cada dia, a la realitat dels humans i un bon amic. Que aquest premi de periodisme "Ciutat de Palma" sigui un nou motiu per la bona informació, per la llibertat d'expressió i per la causa dels pobles.

Pere Fons

XÈ ANIVERSARI DE L'ESTATUT D'AUTONOMIA.

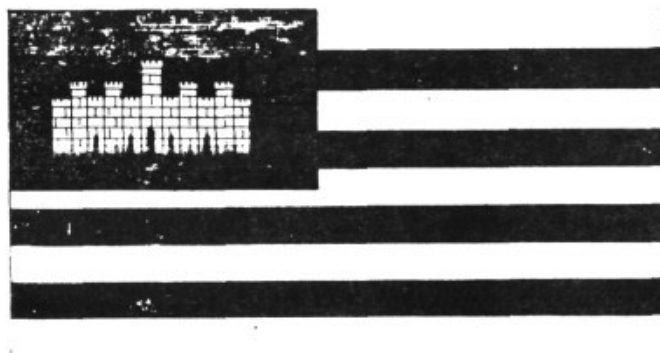
Trobar-nos davant el desè aniversari de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears és un esdeveniment molt notable dins la nostra història política. Al marge del grau d'entusiasme o de crítica que ens inspiri el tipus d'estatut de que disposam i del model d'autonomia que hem sabut desenvolupar, allò cert és que ens cal de ser profundament conscients del que ha representat fins a hores d'ara l'autonomia.

És però cert que l'actual és la primera vegada que les Illes Balears s'han posat d'acord per tal de viure i conviure dins el mateix marc d'autonomia política. La de l'any 1931 va resultar un fracàs i mai no arribà a néixer. Però les èpoques d'independència política i institucional són prou abundants a les pàgines de la història. Des dels temps del Regne de Mallorca fins a la més recent etapa de la Diputació Provincial, de caràcter administratiu, les Illes Balears han conegut i practicat diferents models de convivència institucional i política, aplegant totes les illes entre sí. Cadascun ha donat millors o pitjors fruits, segons l'època i les circumstàncies històriques. Però la present crec que és la més estimable de totes. Diverses són les raons, que tot seguit resumesc.

Amb caràcter general esmentaré les raons conceptuais que així m'ho fan veure, com ara el fet de ser la nostra una autonomia basada en la democràcia representativa i plural. També és important l'existència d'un parlament com a poder legislatiu format per sufragi universal -un valor polític que vull subratllar- i, per últim, d'un govern políticament responsable davant la cambra.

Aquestes característiques institucionals són de primer ordre, i sens dubte determinen una qualitat política ben notable i que no trobam a cap altre experiment d'interrelació a les Illes en altres èpoques històriques. Això és, per tant, privatiu del moment actual.

Ara bé, amb caràcter específic, el sistema polític i autònic que tenim ha permès que, per primera vegada, les anomenades part forana, ciutat i illes menors convisquin políticament sense recels, tot col·laborant obertament en un mateix projecte d'autogovern i autonomia. La ideologia dels grups polítics és el factor que determina els moviments d'opinió, però de cap manera la procedència territorial dels representants polítics. En

conseqüència, hem superat, a la fi, dins la nostra història, els enfrontaments territorials.

Des del punt de vista de la història social i de relacions humanes, aquest període de deu anys ha demostrat que la convivència és possible a les Illes Balears, sense haver de renunciar a la personalitat de cada illa o de cadascun dels pobles de l'arxipèlag.

Aquest aspecte el consider tan transcendent que per ell mateix justifica l'experiència autònica. Tanmateix, però, també ens ha de donar força per avançar en aquest camí de l'autonomia perquè no ha assolit, ni molt manco, les cotes desitjables.

No cal allargar ara aquest article en relació als déficits estatutaris, però no és oportú recordar que no renunciem a una millora competencial ni tampoc d'arribar a gaudir d'un model de finançament autònic més perfeccionat que l'actual. Alludesc al sistema dels concerts econòmics. Per últim, ens han d'imposar l'obligació parlamentària d'aconseguir el reforçament autònic i competencial dels consellers insulars, que representen el segon esglaió del repartiment del poder autònic a les Illes Balears. Això està per fer, i bo serà que comencem per reconèixer-ho com a reptes de resposta pròxima.

Cristòfol Soler i Cladera (President del Parlament Balear)

BULLIT DE NOTÍCIES

NO PATIU FRED

Aquesta primavera que s'acosta, època que a tots ens agrada començar a llevar-nos un poc de roba, ja la teniu solucionada pel que fa a la vestimenta. Fent Carrerany ha fet uns jerséis primets que són una cosa mai vista, jerséis de xandall amb l'anagrama de l'associació. Aquestes prendes les podeu aconseguir a un preu mòdic de 1800 per als socis i 2000 per als no socis; per als infants també n'hi ha, al preu de 1500 fills de socis i 1700 per als altres.

Si en voleu, vos podeu posar en contacte amb algun membre de l'associació. Feis via que no n'hi haurà per a tothom.

RADIO MARIA

El rector de Maria està fent feina per muntar, a la parròquia, la ràdio que l'Associació Fent Carrerany tenia fa anys. Com que aquest emissor estava aturat, en Pere té intenció de muntarlo per poder emetre la missa per a les persones que no hi poden assistir, almanco això ens ha manifestat. N'hi ha que diuen que vol fer la competència al rector d'Ariany, que també té una ràdio a la parròquia. Però com que l'església de Maria queda més alta segur que se sentirà de més lluny.

ALTRES REVISTES

Aquest darrer mes han sortit coses relacionades amb el nostre poble a algunes revistes de la Premsa Forana. S'ARENAL DE MALLORCA reproduïa un article d'en Pere Crespi que va publicar la nostra revista sobre la contaminació acústica. PERLAS Y CUEVAS de Manacor es feia ressò de l'exposició d'En Cerrato a Sa Capella Fonda. A la revista de CA'N PICAFORT sortia una notícia de la reestructuració de la seva Policia Local, amb una fotografia d'en Pere Alomar, el nostre veí.

EL CUC DE LA BIBLIOTECA, ES UNA CUCA

La mascota de la biblioteca, el cuc, que ara ha resultat que és femella, és a dir, una cuca, ja té nom. Mitjançant un sorteig va quedar batiada amb el nom de "Caputxeta Roja". L'autor d'aquest nom és en Mateu Mestre, de ca'n Collet.

LA TERCERA EDAT I LA GASTRONOMIA

Aquest passat mes de febrer la Tercera Edat de Maria ha augmentat els index de colesterol de manera perillosa. Primer va ser la vinguda de n'Aznar a Mallorca. Sembla que de cada vegada està més clar que a l'hora de les eleccions els de la Tercera Edat agafen protagonisme. Com que són molts, és a dir molts de vots, els líders polítics se'ls rifen que dona gust. Varen ser més de dos mil els membres d'aquest col·lectiu que varen ser convidats a dinar i a escoltar els "miracles" que la "jove promesa" del PP, n'Aznar, els va fer enmig d'una bona teca. Va sorprendre, això sí, que dels mariers que hi varen anar, la gent deia que n'hi havia

JA HAN COMENÇAT A ASFALTAR

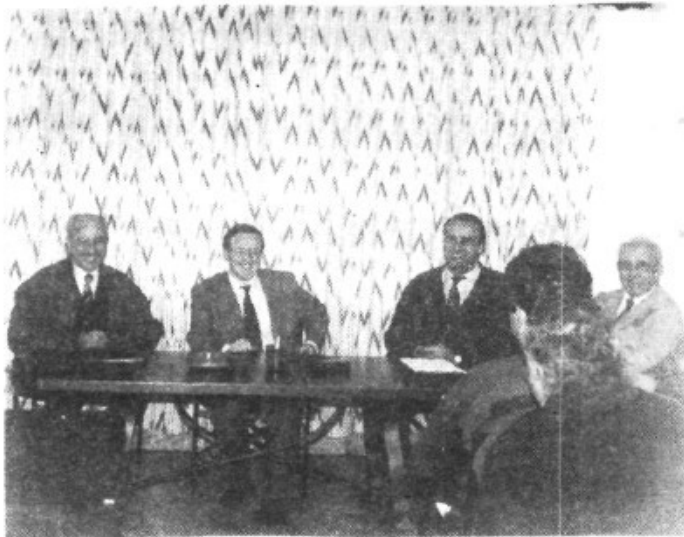
Aquests darrers dies ja es comencen a veure les mestresses de casa més contentes. Alguns carrers ja han estat asfaltats i s'ha acabat la pols. Ja era hora exclama la gent, i tenen raó perquè hem tengut els carrers girats damunt davall prop d'un any, però aviat ja no ens en recordarem. Els carrers que a hores d'ara ja estan arreglats són, Major, Quintana, Nou, Carme, Sant Miquel i Antoni Monjo.

Ha deixat sorprès a més d'un, que tots aquests carrers, que ara fan mirera, han quedat sense voreres pel nivell que ha agafat la capa asfàltica. Però que hi farem; no ho podem tenir tot.

BULLIT DE NOTÍCIES

més d'un que a les passades eleccions feien ostentació de votar les esquerres. I és que amb la panxa plena sí que se'n fan de miracles!

La segona va ser el dissabte dia 20. A Son Sant Martí se'n reuniren prop de quatre-cents per celebrar l'aniversari de l'Associació de la Tercera Edat. Les visites a la consulta del metge prometen ser ben generoses.

DARRER ACTE DEL CONSELLER DE CULTURA

Convocades les revistes de la Premsa Forana, a la seu de Sant Joan, per signar el conveni de normalització lingüística amb la Conselleria de Cultura, va assistir el Conseller de cultura d'aquells moments, En Tomeu Vidal, conegut amb un caramull de sobrenoms, a pesar del breu pas per la Conselleria. Aquest va ésser el darrer acte al que va assistir el Conseller, i una vegada acabada la feina vàrem omplir la panxa amb una torradeta i un pa amb oli, que sempre és una bona manera d'acabar les reunions.

FEIM CARRERANY NO VA ANAR D'EXCURSIO

L'excursió programada per el mes passat, a "La Reserva" de Puigpunyent, va ésser suspesa a causa de les moltes baixes per malaltia dels marxaires habituals. Aquesta excursió queda programada pel proper 14 de març. Ala idò, ànims i a preparar la motxilla, que aquest lloc

diuen que està molt bé. Partirem a les 9 del matí de la Plaça des Pou.

EL CAMPANAR, A LES FOSQUES

No sabem si s'ha desconnectat o si s'ha fusa la instal·lació que il·luminava els exteriors del temple. També podria ser que la companyia GESA hagués tallat per falta de pagament. Siga com siga, si és que volem tenir l'edifici major il·luminat, de totes maneres s'hauria de tornar enxufar o arreglar.

Qui n'és confrare que prengui candela.

CONCERTS DIDACTICS PER A NINS

Una trentena de nins, alumnes del C.P. A. Monjo, i acompanyants assistirem el passat dia 24 a un concert didàctic a càrrec d'una part de l'Oquestra Simfònica de Balears amb el seu director titular, Luis Remartínez. Els comentaris estaren a càrrec del presentador i crític musical Fernando Argenta.

El programa del primer cicle de concerts didàctics per a nins fou el següent:

PROGRAMA PEL PRIMER CICLE DE CONCERTS DIDÀCTICS PER A NINS

PETITA MÚSICA NOCTURNA. 1er MOVIMENT.....	MOZART
L'HIVERN (de les 4 estacions).....	VIVALDI
SUITE SANT PAUL (darrer moviment).....	HOLST
DANSES RUMANESSES.....	BELA-BARTOK
MINUET.....	BOCCHERINI
CONCERT DE BRANDEMBURGO NÚM. 3.....	BACH
SONATA PER A ORQUESTRA DE CORDA NÚM. 3.....	ROSSINI
SERENADE.....	HAYDN
SERENADE.....	MOZART

S'estan preparant altres cicles, fins a un cinquè. Esperam poder gaudir de l'oportunitat d'assistir-hi.

El concert tingué lloc al nou edifici del "Diario de Mallorca".

Demografia

ENS HAN DEIXAT:

L'amo en Jaume Ferriol Tugores que morí el passat dia 22 de Febrer a l'edat de 84 anys. Vivia al carrer de Sa Raval, 39.

L'amo en Salvador Ribas Mas (es forner de sa Raval) que morí el passat dia 23 de Febrer a l'edat de 89 anys. Vivia al carrer de Sa Raval, 89.

Què descansin en pau.

BENVINGUTS:

Na Maria de la Mercè Moreno Pastor que va néixer dia 29 de desembre passat. Els seus pares són N'Antoni Moreno i na Catalina Pastor.

Na Maria Antònia Ferriol Soler va néixer dia 12 de gener. És filla de n'Esteve Ferriol i na Francesca Soler.

Na Catalina Torelló Gomila va néixer dia 6 de febrer. Els seus pares són n'Antoni Torelló i n'Isabel Gomila.

En Miquel Llabrés Rosselló va néixer dia 8 de febrer. És fill d'en Joan Llabrés i na Maria Rosselló.

Pere Jordà
als dos dies
de vida.

En Pere Jordà Carbonell va néixer dia 11 de febrer. Els seus pares són en Guillem Jordà i na Margalida Maria Carbonell.

N'Antònia Bergas Quetglas va néixer el dia 14 de febrer. És filla de N'Antoni Bergas i n'Antònia Quetglas.

En Pere Mas Tugores va néixer dia 15 de febrer. Els seus pares són en Gabriel Mas i na Maria Tugores.

Enhorabona als seus pares i demés família.

TELÈFONS D'INTERÈS

AJUNTAMENT	525002 Fax 525194
UN.SANITÀRIA (Cita Prèvia)	525594
APOTECARIA	525020
ESCOLA DE DALT	525083
ESCOLA DE BAIX	525252
CASES MONGES	525144
LOCAL 3ª EDAT	525564
PARRÒQUIA	525033
GESA INCA: AVARIES	500700
BOMBERS	085
AMBULATORI D'INCA	502850
SON DURETA (Centraleta)	175000
AMBULÀNCIES S.S. (INCA)	502850
AMBULÀNCIES	200362
RECAPTACIO DE TRIBUTS	
DE LA CAIB (INCA)	505901
ADMINISTRACIÓ D'HISENDA	
D'INCA	505112
	505150

HORARS

AJUNTAMENT:

de 8'30 a 15 hores.

APOTECARIA:

Matt: 9 a 13 hores.

Horabaixa: 16'30 a 20'30 hores.

UNITAT SANITÀRIA:

de 9 a 15 hores.

BIBLIOTECA:

Dimarts, dijous i divendres: de 18-20 h.

Dimecres: de 17 a 20 hores.

Dissabtes: de 10 a 13 hores.

LÍNIA MARIA-PALMA:

Maria: 7'30 i 15 hores.

Palma: 13 i 19 hores.

LÍNIA INCA-MANACOR:

Inca: 12 i 19'25 hores.

Manacor: 9 i 6'10 hores.

(El pas per Maria és quasi imprevisible)

PUNT D'ATENCIÓ CONTINUA-DA DE SINEU:

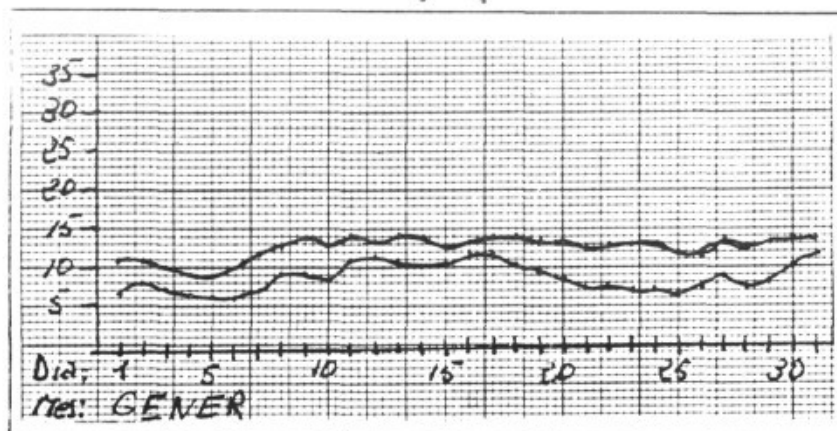
Carrer Ponent, número 3.

- Per demanar hora al servei de Pediatria heu de cridar de 8 a 14 h. al **855043**

- Per urgències, a partir de les 15 hores heu de cridar al **520292**

- Preparació pel part, postpart, control de gestació i informació sobre anti-conceptius heu de cridar al **236624**

El temps

FLUMDMEIRA

Durant el mes de gener no ha caigut ni una gota d'aigua

Temperatura Màxima 14^oC (Dia 13)
Temperatura mínima 6^oC (Dia 6)
Temperatura Mitjana 10^oC
Mitjana màxima 12^oC
Mitjana mínima 8^oC

GRÀFICA DE TEMPERATURES MÀXIMES I MÍNIMES

Temps passat

MARÇ DE 1.987

- I si parlàssim d'autoritat...
- Un batle que no compleix la llei.
- Independents de Maria.
- Part Forana: un mal que ve d'enrera.
- Natura: Som nosaltres, amos i senyors dels animals?
- Enquesta als alumnes de la Segona Etapa.

MARÇ DE 1.988

- Cinc anys d'Autonomia.
- La Columna de la Llengua: Apedregar les taulades pròpies.
- Sa Xerradeta amb la Directiva de la Tercera Edat.
- Sa Farinera.
- Els antibiòtics.
- Casa de la Vila.

MARÇ DE 1.989

- La Societat Consumista: La margarina vegetal.
- Carta P.S.O.E. i resposta de Fent Carrerany.
- Arees naturals protegides.
- Pàgina Sanitària: Nutrició.
- Sa Xerradeta amb l'amo En Martí de Son Monjo.
- Correu Obert: "El diari de Mallorca" en la llista negra.
- Feim Carrerany: Excursió a la Trapa.

MARÇ DE 1.990

- Assemblea General de Fent Carrerany.
- La protecció del medi ambient: L'Educació ambiental.

- Maria i el diccionari vermell de Llorenç Capellà.
- Sa Xerradeta amb Magí Ferriol, batle sortint.
- Casa de la Vila.
- Sa Rua 90.
- Benvingut, Jaume.
- Subvenció de Sa Nostra per a la compra d'una casa per a la Tercera Edat.
- Feim Carrerany: Volta al Puig Roig.

MARÇ DE 1.991

- Memòria R.A.M.: Les noces.
- Lliçons de democràcia.
- Ha mort Francesc de Borja Moll.
- Els verins.
- Sa Xerradeta amb l'amo Salvador Ribas, es fomer de Sa Raval.
- L'amo En Pere des retratos: Retrat d'un retratista trobat.
- Sa Rua 91.
- Feim Carrerany: Excursió a la vall de Coanegra.

MARÇ DE 1.992

- IV Concurs de Fotografia "Fent Carrerany".
- Aniversari de l'Estatut i Pacte Autonòmic.
- Tercera Edat.
- Casa de la Vila.
- Cursos de formació de la Mancomunitat des Pla.
- Sa Xerradeta amb Bartomeu Ferriol Quetglas, Bartomeu de sa Mancorera.
- Poemes i gloses: Gloses que toquen punts... per l'amo en Joan de Son Matet.
- Sa Rua 92.
- Maria de la Salut MUSICA.
- Feim Carrerany: Excursió a Sa Torre Picada.

POEMES I GLOSES

BEATUS ILLE.

Si estau fet un sant Job de Patriarca
amb barba i paciència,
ben mirat infinites,
amb tots nosaltres tots
els qui hem tret plomissó
per l'ala de l'escriure
i golafres, furtàrem
empena de volada
al munific mestratge
de la vostre sofrida benaurança.

Si us alçau, arriscat,
protomàrtir esteve de la llengua
a la plaça major de la ignorància,
tot afuant el rostre il·luminat
a l'ira de les pedres venjativoles,
clavant definitiu
el crit de: Català! Català! Català!
per sempre dins la història.
més minsa que nostrada.

Si suportau el guix
i la ferum de cera miraclera,
talment un sant Pancraci dels impossibles,
enfilat al retaule
de les causes perdudes,
tot just per tornar perdre'ls
pels viaranys dels somnis i misèries
d'eixa terra d'Argensa.

Si sou per la utopia de naixences
de comités i juntes
i grups i plataformes
un sant Ramón Nonat,
patró de les parteres patriòtiques
que sovint porten d'anques
el cobejat nadó
de les grans llibertats i les justícies.

Si tractau la paraula,
en qualsevol minúcia,
de llocs i circumstàncies,
amb el sagrat respecte
de l'elegant i pura
exquisitesa casolana
d'un sant Joan Crisòstom.

Si mostrau el coratge
d'un Agustí d'Hipona
per clamar pels amics,

amb gests discrets alhora que entranyables,
el principi cabdal
d'estima i fe el que puguis
dins tots els camps i caires.

No protesteu.
Posau només la vostra
beatífica cara e llunyania
amablement agnòstica.
I permeteu que aquest esquit de Papa
us alci fins la glòria
profana de Bernini.
I us veneri resant,
postrat a vostres plantes,
on hauríem d'estar agenollats
tots aquells que us devem
tants de miracles.

Beat Josep Maria
LLompart i de la Penya,
pregau per tots nosaltres.

Perdonau-me.
La manca de costum i de tiara
m'han fet errar el ritu de la fórmula.
Ara us ho dic com toca
dels segles pels segles i per sempre:

Sanctus Mariajosep,
Patriarcha et Pastor,
Poetarum Patro,
Patriaeque Pater,
Ora pro nobis.
AMEN ALELUIA.

Poema llegit a l'homenatge de
Josep M. LLompart.

Jaume Santandreu

D'EL QUE CREC I DEL QUE RENEC

Renec del temples.

Renec de les institucions.

Renec de l'almoïna.

Renec de tota mena de sants i dels anomenats "bons" que aixequen bandera de la seva monstruositat paternal.

Renec de jo mateix i dels meus il·linatges i tota mena de norma civilitzada que diven que em fa normal, m'aixeca la dignitat i em baixa l'enravenada.

Estim l'anormalitat, la revolta, en front de tota llei imposada pels homes. Estim paraules llunyanes que romanen en fredes presons. Carn que tremola per vora de la costa del Crist de la sang, amb una ampoïla de vi a les mans.

Estim la mirada, l'expressió tendra, dolça, enrabiada de l'al·lota, que baixa del furgó de la policia, engrillonada. I estim la Gran Senyora del vestit blanc, taques d'oli i caïces negres i boca plena per donar menjar als ocells i veig el seu preciós amant, capallet i mostatxos retallats, que li diu: ¿Què anam a donar-nos un gust, avui?

No renece pas de l'extrema dreta i de l'esquerrana perquè els conec, no enganen i mostren la seva pell de tintorera.

Renec de la demagògia, massa olor a bolletes de gas, que amaguen els uniformes devall la pell.

Estim els manicomis, els millors teatres vius, plens de sang i de merda, on els grans actors de la vida fan les més genials interpretacions de la tragicomèdia mundana.

Renec d'una història, patria i llengua que m'han imposada, vella i plena de floridura.

Estim i crec en la cançó d'En Joan Isaac: "Adéu, Margalida", i en els preciosos versos al seu amant, anarc, afusellat per lluitar contra un ordre de criats i esclaus, de pares sanats.

Vull rompre l'ordre de la vida, que una veu ens alliberi, i senti les meves venes, esclatant, surtint el verb "estimar", triomfant.

Visca l'anormalitat, el desgovern i la revolta, que l'aigua de la torrentada, que s'ho en duu tot, rompi l'ordre de la vida i la desesperació acabi amb tanta mena d'engendre fals i podrit. Podent dir un dia: Visca la llibertat i l'amor!

Pere Riura de ca'l rector

OPINIÓ

A LA CAP DE LLISTA I PORTAVEU DEL PARTIT POPULAR DE MARIA

Benvoiguda amiga: Abans d'entrar a comentar el teu escrit que sortí al darrer número de FENT CARRERANY, et vull comunicar que al manco per a mi un ment sí que el té, i és el fet que m'ha resolt un dubte que tenia. Jo no podia comprendre com la DRETA de Maria, sempre guanyadora, tant als Referèndums de la DICTADURA, com a les tres primeres eleccions municipals de la Democràcia, podia perdre en aquesta darrera confrontació per golejada (5 a 3). Ara, avui, ja sé el motiu: UN BON CAP DE LLISTA INFLUEIX PODEROSAMENT EN EL RESULTAT. I per tant he de repetir i repetesc això que el poble és savi. L'elector sap el que es fa. Dit això anem a comentar punt per punt les teves afirmacions.

a. La meua carta no anava dirigida a na Francisca Fernoi, per tant, tu no tenies per què contestar allà on no et remanaven. Jo vaig escriure al President del Govern Balear, l'Honorable don Gabriel Cañellas; i si aquest senyor hagues volgut aclarir el xerrim-xerram que es fa per aquest poble sobre el seu compromís amb l'assumpte de la Tercera Edat (ampliació dels locals), i hagues dit que no era del tot exacte, jo t'assegur que promptament me n'hagués excusat i hagués dit que eren uns "xafarders" eis qui afirmaven el contrari; i així hagués acabat la història. Però que jo sàpiga, això no s'ha fet, per tant Francisca...

b. La referència a en Rafael Bonnin, em fa rialles. Que et convidares a sopar, tal i com dius, per rallar amb don Gabriel dels assumptes de la Tercera Edat, em pareix perfecte, i aprofit per dir que no dubt que ho fessis amb tota la bona intenció del món (jo sí crec en la bona intenció de les persones); ara, si en "Moreno" vos desprecià, allà ell, no vulguis implicar-m'hi a mi, per favor? Jo som responsable dels meus actes.

c. Que el President de la Tercera Edat no fes cas a la teua convidada al Castell de Bellver, què vols que et digui? Deu ser cosa de la teua capacitat de convicció. Què en som jo de la mort d'en Berga?, solament puc i vull afegir que per la Tercera Edat hi comparesc una vegada a l'any i que amb l'actual president m'has de dreure si te dic que no record haver-hi conversat mai. Adéu, adéu són les nostres úniques relacions

d. Referent a l'Ajuntament te diré -tant m'és si me creus com si no- que aquests darrers anys, en quatre ocasions, dos nebots meus han estat al front de l'administració municipal, i encara és l'hora que jo nagi intentat intervenir o mediar en res sobre la vida municipal, i que amb tots dos em lliga una ferma amistat i estima. D'aquesta manera contest a les teves "punyalades", respecte de la bona fe, i aquí t'he de dir que QUI MAL PENSA ... NO, Francisca, no. No em cerquis per aquí. Els qui em coneixen, saben que dius una felonia, o que els teus "Mentors" volen fer de "dimoniets".

e. Referent a girades de camisa, solament te diré que la meua camisa és exclusivament meua i si trob que està bruta me la canviai. "I punto", com diu el vostre FRAGA. Ara si tant d'interès hi tens (he de confessar que tu ets la tercera persona que en poc temps m'han volgut ferir amb aquest assumpte; la primera, per ofendre'm escopi: "I tu que ets amic del batle de Clutat..." -del passat, com és lògic!-; la segona no em deixa ser del BARÇA, perquè diu que som franquista; i la tercera, tu, que em dius que no tenc bona fe), podríem muntar una tauia rodona per discutir-ho. Per què no l'organitzau? No us faré esperar, segur.

f. Jo no he dit mai, i no ho diré, que no pugueu anar pei carrer amb la cara ben alta; al contrari que tu, jo crec que hi ha més persones bones que no miserables i no dubt ni poc ni molt que d'haver triomfat haguéssiu fet tots eis possibles per complir. Vull que això quedi ben clar. Que si els altres poden dir el mateix? Jo no hi tenc res a veure. Repetesc que vas per males aigües.

g. Això de l'or, ho deixarem anar; no te pareix? Que tot hagués anat millor de comandar vosaltres? Potser sí. Però no deixa de ser una incògnita que amb el temps s'aclarirà. Perquè d'una cosa sí que ningú, ni la mala fe ni res, vos pot decantar, que és la joventut, i un fracàs no vol dir res, t'ho asseguro.

h. Ara, Francisca, et deman tota l'atenció possible. Jo seré tan dolent com vulguis, però em consider suficientment educat per no faltar a ningú i manco per escrit. Tendré tots els defectes d'aquest d'aquest món menys el de ser mentider. Per aquí no hi pas. I tu em poses en boca meua una frase que és una falsedat i t'agrairia tinguessis el valor de retirar-la. Tu escrius que jo vaig dir després de les eleccions del 91: "Com els havien de votar si no saben llegir ni escriure?". Com puc haver dit una coa d'aquestes? De ser cert trairia els meus sentiments. M'explicaré. De tots els components de

la vostra llista, solament en conec dos: en Sebastià i en Lluç, casualment familiars meus, l'un i l'altre. En Sebastià Miralles i Roig, és fill de na Magdalena Roig, filla cosina meva, amb la qual sempre m'ha unit una gran amistat i afecte. Els qui em coneixen saben que jo sempre he admirat i elogiat els joves que s'han fet tots sols, sense haver d'anar a besar el cul a ningú, i aquest jove, sé que va quedar orfe de ben petit, i no tenint altre costat que el de la seva mare, tota plena de coratge, però de pocs recursos materials, ha sabut obrir-se camí al mig d'aquest món d'injustícies! Com puc haver despreciat aquest home? I en Lluç Carbonell Matas, fill de na Margalida Matas i Roig, cosina germana meva, més germana que cosina, ja que la seva mare va ser també com una mare per a mi. Com podria parlar jo malament d'un nét de la tia Cuqueta? L'únic que puc dir, i dic, d'en Lluç és que des que ell pren part activa en el comerç de la família, ca seva ha anat endavant en progressió geomètrica. No, i no, Francisca! Jo mai puc haver dit això que tu m'atribueixes. Ni en broma; ho neg categòricament.

i. Que facis apologia de la Dictadura, no hi tenc res a dir. Estic content que en aquell temps fossis feliç, tal com dius; que t'ho passassis bé, però no descobreixis les Amèriques amb aquesta confessió. Jo en sé més de mil i un que s'ho passaren rebé. Ara, això que la gent tenia feina i un doblor quan els havia de menester, Francisqueta, això ho faràs creure a na Rita la Cantadora. Què saps tu d'això, al·loteta? Seria ben hora que te contassin (per ficar-se en política és solament és necessari estar al dia, sinó també sobre coses del passat), que dels anys

40 als 60, a Ciutat, a cada carrer hi havia una agència que embarcava gent cap a Amèrica i més tard cap a Europa. I no era per anar de turistes, en pots estar ben segura!. Per què no preguntes a qualque vell, d'aquests que jo dic de més de 70 anys, que s'havia de fer per anar a fer farina d'estraperlo, per exemple? Segurament te diran que s'agafava un cul de sac amb un poc de blat, -el que se pogués dur a l'esquena-, si és que n'havia quedat gens després d'haver donat el 40% a l'estat a un preu miserable, i després de botar una paret arribar al moliner i demanar a l'explotador humilment si li ho volia moldre, per poder fer un poc de pa per donar als fills petits, perquè els grans després d'haver pegat trets durant tres anys passaven rusca pels quaters. I que te parlin de l'època dels CABRIOLS. "Si això és guerra que no vengui la pau", n'hi havia que deien, i era que amb quatre dècimes tenien un missatge (els rics, és clar). I pensar que avui es parla tant de corrupció!

j. I acabem. El final de la teva carta no m'agrada. En un escrit trob jo, mai no s'ha de demanar perdó (és senyal de falsedat). Si un no vol ofendre, ja que tot escrit es pot repassar una i mil vegades, suprimint el que sigui, no necessita demanar perdó. De totes maneres, Francisca, tranquil·la, tu no m'has ofès, t'ho asseguro. (qui serà aquest "cregudet" que t'ho ha fet creure?)

I res més amiga meva. Sempre a la teva disposició, te saluda un marier, que encara que no ho creguis, no vol ser enemic de ningú.

Maria de la Salut, a 13 de febrer de 1993

Miquel Oliver i Roig

INDEPENDENTS DE MARIA

Del grup Independents de Maria hem rebut el següent escrit presentat a l'Ajuntament de Maria, amb el prec de la seva publicació.

"En relació a les contestes fetes als nostres escrits de data d'entrada en aquest Ajuntament, 20 de desembre de 1991 i 6 de març de 1992 hem trobat a mancar la següent documentació o trobam aquestes deficiències:

-No consideram liquidat el pressupost de Festes Patronals de setembre de 1991. De la mateixa manera que es diu que hi havia pressupostat un total de 1.500.000'-Ptes. i que es va gastar tot, s'haguera pogut dir que no s'havia gastat res. Demanam liquidació comptable i aprovació d'aquesta per part del plenari.

-En relació a l'estudi econòmic sobre el que haurà de pagar cada casa de Maria en cada una de les fases; ens referim a un estudi fet a dia 20 de

desembre de 1991, no al dia d'avui. Posteriorment a la data esmentada s'entra a formar part del Consorci d'Aigües i sobre aquest el tema no està del tot clar en quant a funcionament i a si exclueix les contribucions especials.

-La documentació que es demana està clarament detallada en els escrits presentats i demanam que s'atenguin aquests.

Els escrits feien referència d'un període de determinar i en unes dates determinades, no cal que es contestin les preguntes a dia 28 d'octubre de 1992 i que es presenti una documentació no sol·licitada.

Quedant a l'espera de la documentació sol·licitada:

Pere Ribas Colombram (portaveu del Grup Municipal IDM)

Maria de la Salut, a 5 de gener de 1993"

A hores d'ara encara no hem rebut cap resposta

Aquest mes s'ha fet entrega dels premis "Sa Nostra" de la campanya de matrícula 92-93.

L'escenari de l'entrega fou el Centre d'Informació i Documentació Acadèmiques (C.I.D.A.). Entre els alumnes que tramitaren la matrícula a la Universitat de les Illes a través de "Sa Nostra" i que han obtingut uns dels tres primers premis consistents en un equip informàtic està la nostra paisana i subscriptora de Fent Carrerany na Maria Antònia Ferriol Mas.

La fotografia que publicam és de Miquel Pascual, d'Ultima Hora. En ella apareixen els guanyadors amb el Cap de Comunicacions de "Sa Nostra".

PREMIS "SA NOSTRA"

GUILLEM MASCARO MARTI

Quiro-massatgista terapèutic
Diplomat en medicina legal i d'urgència.

CONSULTES: dimarts i dijous
HORARI : de 16 h. a 21h.
LLOC : Maria de la Salut. Carrer Bosquet,1
TELEFON : 52 52 93
HONORARIS: 1000 ptes. la mitja hora

LA TECNICA DEL QUIROMASSATGE
Manipulacions fonamentals a les extremitats inferiors
Moviments recuperatoris a les extremitats inferiors.
Moviments fonamentals a gluteus i espatlles
" " " abdomen i tòrax
" " " cervicals
" " " extremitats superiors

Moviments recuperatoris a extremitats superiors
Manipulacions fonamentals a la closca del cap
" " " la cara

CLASSES DE MASSATGES

- Massatge circulatori
- " anticel.lulític
- " esportiu
- " cefàlic
- " facial
- " prenatal i postpartual
- " neuro-sedant

EL QUIROMASSATGE A DISTINTES MALALTIES:

Artrosi, artritis, lumbàlgia, omàlgia, torticolis, distencions i esqueixos musculars,
contractures, ciàtica, cefalàlgia, esquinç, estrenyiment, lordosi, cifosi i escoliosi, nerviosisme i angoixa, estrés i altres possibles malalties.

L'ALIMENTACIO SEGONS ELS TRACTAMENT DE QUIROMASSATGE SUPLEMENTS DIATETICS PER LES PRINCIPALS MALALTIES
FITOTARAPIA, GEOTERAPIA
HIDROTERAPIA APLICADA.

carrerany esportiu

CICLISME

El "Pla-93" en marxa.

Juan la temporada ciclista del present any és a punt de començar, el Club Ciclista Maria de la Salut, ja ha planificat tots els aspectes que incidiran a la nova campanya.

ESPONSORITZACIONS

Del que fa als equips de nins i nines, els 24 esportistes de la nostra entitat lluiran els anagrames publicitaris del Restaurant Es Cruce i el de la fàbrica de roba esportiva festisport, als maillots; mentre que als laterals dels culots s'hi podrà veure Bicycletes Caldentey. A més de totes aquestes firmes comercials, també hi inclourem l'anagrama de l'Ajuntament de Maria de la Salut. Els colors de fons de la vestimenta seran els mateixos de la temporada anterior.

En referència a la formació social, Taller Mecànic Guillem Mestre serà l'entitat que esponsoritzarà els culots, mentre que Pretensats Antoni Carbonell es podrà llegir per segona temporada al maillot, així com Excavacions Fonthisa.

FOGUERO I CONFERENCIA

El dissabte de Sant Antoni, de forma semblant a l'any anterior, prepararem un fogueró per fer un poc de bulla. Després de la torrada poguérem divertir-nos una bona estona gràcies a l'Amo En Xesc de Son Cloques que gentilment ens va acompanyar amb les més tradicionals cançons i tonades del camp mallorquí.

Quinze dies després, al saló d'actes de la tercera edat, una vegada més, varem poder gaudir de la presència dels metges Teo Cabanes, de la selecció nacional olímpica de ciclisme, i Tomeu Marí, de la Federació Territorial Balear. També ens va acompanyar Antoni Cerdà, el tècnic del combinat nacional, encarregat del seguiment del medallista olímpic d'or José Manuel Moreno, que també havia de venir però el dia anterior va haver de partir cap a Barcelona. Davant un públic molt atent que va omplir la sala, els

convidats comentaren el seguiment metge realitzat a l'equip olímpic durant la preparació dels Jocs Olímpics del 92.

PLA DE MALLORCA - G.P. LA CAIXA

En reunió celebrada el passat dia 23 de gener, els representants de les entitats ciclistes organitzadores del Trofeu Ciclista Pla de Mallorca, que aquets any arribarà a la novena edició, es reuniren amb l'objectiu de planificar la propera competició, que tindrà com a novetats fonamentals la celebració de dues etapes cronometrades individuals i la disputa de vuit etapes en lloc de les set acostumades de les darreres edicions. Aquestes són les dades i llocs de celebració:

Primera etapa: Sineu - Maria de la Salut, serà el diumenge dia 25 d'abril sobre el mateix itinerari dels anys anteriors. Organitza el nostre Club.

Segona etapa: Sencelles, el dissabte dia primer de maig amb l'objectiu de no haver de passar pels carrers de Sineu que ja estaran ocupats per la maquinària agrícola de la fira que es celebra el dia següent.

Tercera etapa: Lloret, coincidint amb la fira de maig d'aquesta localitat, el dia 9, sortirem i arribarem de les immediacions del Bar Es Pou.

Quarta etapa: Petra, serà el diumenge

16 de maig quan sortiren de Petra per arribar a l'esplanada de l'ermita de Bonany. Hi pot haver diferències importants.

Cinquena etapa: Sineu, sobre el tradicional itinerari de cada any. Serà el diumenge 23 de maig coincidint amb curses per a alevins i infantils sobre el circuit urbà del mateix poble.

Sisena etapa: Muro, diumenge 30 de maig. Aquest any ja tornarem passar per aquesta població de la mateixa forma que l'any 91. No pujarem Sa Verdura.

Setena etapa: Vilafranca - Es Cruce, serà la gran novetat del "Pla-93" amb una cronometrada individual de 14 Kms. que sortirà, el dia 6 de juny, des de Vilafranca cap a Felanitx per girar a l'esquerra al creuer que condueix al restaurant.

Vuitena etapa: Algaida - Pina - Lloret - Sineu - Maria de la Salut - Petra - S. Joan - Montuïri - Randa - Algaida. Serà la jornada final que es disputarà el diumenge dia 13 de juny. Totes les competicions s'iniciaran a les 10 del matí.

Sopar i cloenda: Restaurant Es Cruce. Com els anys anteriors, el divendres següent a la finalització, dia 18 de juny, entregarem els trofeus i clausurarem la novena edició en el decurs del tradicional sopar.

Pel que fa a la qüestió econòmica hem de recordar que el Consell Insular de Mallorca serà l'entitat patrocinadora de la cursa i del premi de la muntanya, mentre que els maillots de líder i de metes volants lluiran l'anagrama publicitari de "La Caixa". La classificació general de regularitat estarà patrocinada pel Restaurant Es Cruce, mentre que les disputes dels sprints especials seran una gentilesa de Tejar Balear.

De forma semblant als anys anteriors, l'Ajuntament de Maria de la Salut, serà el patrocinador de la jornada inaugural que, com hem dit abans, organitzarà la nostra entitat el diumenge dia 25 d'abril.

C. C. MARIA DE LA SALUT

Carrerany Esportiu

ELS EQUIPS D'ESCACS HAN COMENÇAT LES COMPETICIONS MALLORQUINES

El passat 30 de gener s'inicià el Campionat de Primera, en el qual el nostre Club d'Escacs té disposi-tades grans esperances per intentar arribar a la màxima categoria (Preferent), objectiu certament difícil, però que amb l'augment progressiu del nostre escacs no pareix un repte impossible.

A la primera jornada vàrem ser derrotats per un contundent 0.5 a 4.5 pel màxim favorit l'INCA. Les altres dues jornades resultaren més positives. Vicatòria per 4 a 1 dins el camp de l'Aurora Picornell (Ex-Preferent) i 5 a 0 al Manacor. Després de tres rondes estam situats al tercer lloc de la classificació amb dos punts i a mig del líder l'INCA. Si ara finalitzàs la temporada ascendiríem automàticament.

L'equip de tercera, ha disputat fins ara dos partits, amb una victòria i una derrota, cosa que ens situa en una zona intermedia.

CATALINA BUÑOLA I MIQUEL TUGORES CLASSIFICATS PER A LA FASE FINAL DEL CAMPIONAT ESCOLAR DE MALLORCA

Per tercer any consecutiu la jove Catalina Buñola (12 anys) s'ha classificat per a la fase final, i serà una de les candidates a aconseguir una plaça per al Campionat de Balears. També hem de ressaltar l'èxit d'en Miquel Tugores que per primera vegada acudirà a una fase final.

CURSETS ESCOLARS

Respecte dels escolars volem aprofitar aquestes línies per comunicar a tots els nins i nines interessats en l'escacs que es posin en contacte amb el secretari del club, en Jeroni Bergas, ja que es té la intenció d'iniciar uns cursos.

ENRIC POZO

Carrerany Esportiu

EL FUTBOL CLUB MARIENSE

La lliga va tocant el seu final, quan surt el carrer el present número de la revista, haurà concluit la mateixa. Els darrers resultats han estat :

ARIANY 3 - MARIENSE 1
 MARIENSE 1 - CONSTANCIA D'INCA 0
 CAMPANET 2 - MARIENSE 0
 MARIENSE 2 - LLORET 0
 PORT DE POLLENÇA 2 - MARIENSE 1
 ATLETIC DE SENÇELLES 3 - MARIENSE 1
 MARIENSE 3 - CASA MISS JOTUL 6

A falta d'un partit per disputar (BÜGER MARIENSE) la classificació està així :

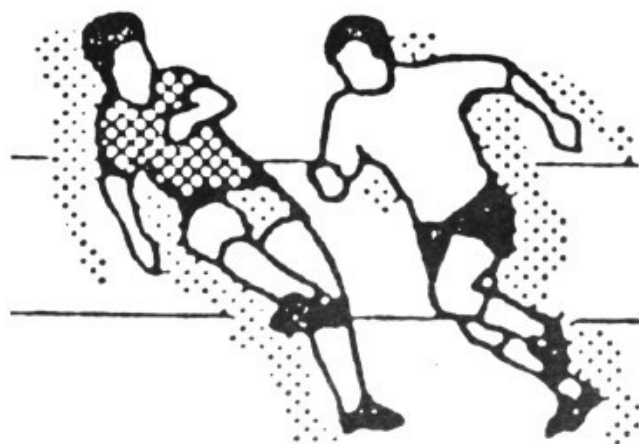
BUGER	37 PUNTS
CASA MISS	36 "
CAMPANET	22 "
ARIANY	22 "
AT SENÇELLES	21 "
SANT JOAN	18 "
MARIENSE	15 "
CONSTANCIA	10 "
PTO POLLENÇA	7 "
LLORET	4 "

Com pot apreciar-se, dos equips han estat els punters, si bé s'ha de destacar la campanya dels nostres veïns d'Ariany.

A manera de resum de la campanya del Mariense, aquest ha diputat un total de 17 partits dels qual n'ha guanyat sis, n'ha empatat dos i n'ha perdut nou. Ha marcat 27 gols i n'ha encaixat 38. Des del punt de vista esportiu, es pot dir que hem passat molt bé la primera volta, i bastan malament la segona, si bé s'hauria que resaltar el bon comportament dels jugadors en el terreny de joc, ja que ningú ha descansat per acumular tergetes, i no hi ha hagut cap expulsat. També cal resaltar aquí tots els jugadors que no han estat objecte de cap amonestació: JOAN SABATER, GUILLEM FERRIOL, JAUME FERRIOL, FRANCESC CASTELLO I TONI CASTELLO; des d'aquí els felicitem a tots.

Quant als golejadors -pocs, per cert- els millors han estat ANDREU ALCOVER i JOAN GUAL amb sis gols cada un.

FUTBOL

Per a informació dels socis -n'hi ha 90 d'enregistrats- els comptes estan de la següent manera:

Entrades: Cobraments: 90.850 pessetes.
 Quotes socis: 239.250 pessetes

Despeses: 277.090 pessetes

Superàvit: 53.010 pessetes.

Queda per comptabilitzar la subvenció de 92.000 pessetes que l'Ajuntament ens deu.

Quant als comptes amb la Federació s'han pogut recuperar 15.776 pessetes d'anys anteriors i una subvenció que obtinguerem de 9.000 pessetes, amb la qual cosa queda un remanent a favor nostre de 2.000 pessetes. Creim poder afirmar que és la primera vegada que el Club ha disposat de diners durant tota la temporada. Sens dubte, irrepetible!

El F.C. MARIENSE s'ha inscrit per disputar la COPA PRESIDENT DE LA FEDERACIO BALEAR DEL FUTBOL, que tindrà l'inici a partir del 8 de Març. Per la qual cosa seguim necessitant que la gent acudeixi al Poliesportiu, a fi de crear un poc d'ambient i seguir ajudant al CLUB.

PEP FERRIOL TORELLO
 F.C. MARIENSE

El passat dijous dia 18 de Febrer tingué lloc la tradicional Rua escolar. Encara que no ens plugué, com ho feu l'any passat, el dia era fresquet i el vent molestava però això no ens va frenar.

Cap a les tres i mitja de s'horabaixa

Un grup d'animació, "Pam i Pipa", alegrà la festa amb les seves cançons. Les fresses foren encertades i divertides, conseqüència de moltes hores de feina de mares, mestres i allots.

La festa fou organitzada pel Claustre de Professors del C.P. A. Monjo i hi col·laboraren

sortirem de l'escola i seguirem pel Carrer Nou, Plaça des Pou, Ramon Llull cap a l'Escola de ses Nines on recollirem els petits i tomarem cap al carrer de Deulossal, Font i Roig per recollir els nins de la guarderia i ens dirigirem cap a la Plaça des pou on hi havia un preparatiu de festa.

l'A.P.A. amb coques de tallades molt bones i begudes i l'Ajuntament amb les costes del grup d'animació.

Aquí teniu una petita mostra d'aquesta festa.

Onofre Sureda Ribas.

RUA ESCOLAR, DIJOUS LLARDER